

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave

NEDELJA

10 JUNI 2016 BR.262

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

RAT CENAMA – DRUGI ČIN

TEMATSKI PRILOZI U OVOM BROJU

Financial Times: Rasklapanje britanske severnomorske naftne privrede

EUobserver: EU „МИН ЂЕТ“ na putu realizacije Severnog toka 2

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Nova faza saudiskog rata cena nafte - meta Iran, kolateralno i RusijaOVDE
- Shell drugi iz Big Oil kluba obnovio kupovine iranske nafte.....OVDE
- Neto profit Rosnjefta u prvom kvartalu manji za 75%, ali nadmašio slutnje.....OVDE
- Niske cene nafte prepolovile dobit Lukoila.....OVDE
- Nafta prvi put u 21. veku uvećala udeo u energetsom miksu.....OVDE
- Financial Times: Razvod težak 30 milijardi funti.....OVDE
- Shell u velikom raspremanju zbog niskih cena nafte?OVDE
- Britanske naftno-gasne kompanije otpustile 15% radnika ... za sada.....OVDE

GAS:

- EUobserver: EU „МИН ЊЕТ“ na putu realizacije Severnog toka 2.....OVDE
- Raspisan prvi tender za Severni tok-2.....OVDE
- IEA smanjila procenu rasta globalne potrošnje prirodnog gasa.....OVDE
-

REGION:

- Rusiju zanima kontrolni paket u hrvatskoj Ini - ambasador.....OVDE
- Hrvatska definitivno za plutajući LNG terminal ... ako nađe investitore.....OVDE
- Maloprodajne cene goriva u regionuOVDE

Crude Oil Brent June 10 2016 0630 GMT - 51.55 Livecharts.co.uk

Nova faza saudijskog rata cena nafte - meta Iran, kolateralno i Rusija

MOSKVA, RIJAD - Ruska medijska kuća Sputnik ocenjuje da je ovonedeljna odluka Saudijske Arabije da smanji cene nafte za kupce u Evropi, nastavak i intenziviranje dampinškog naftnog rata koji je Rijad počeo 2014. godine - tada ciljajući u prvom redu na odbranu tržišta od pretnje poplave američkom naftom iz škriljaca. Ovaj najnoviji manevar cilja na Iran, ali bi takođe mogao pogoditi rusko tržište nafte u Evropi, piše Sputnik.

KAL
THE ECONOMIST
London
ENGLAND

Državni Saudi Aramco je naime najavio diskont od 35 dolarskih centi za barel za julske termine za kupce na severozapadu Evrope i diskont od 10 centi po barelu za region Mediterana. *Wall Street Journal* je ocenio da je ovaj popust uperen protiv Irana, koji je sa ukidanjem sankcija obnovio isporuke nafte u Evropu. Saudijska Arabija trenutno izvozi u Evropu blizu 800.000 barela sirove nafte na dan, dok Iran plasira upola manje, ali očekuje da uskoro to podigne na 700.000 barela.

Sputnik prenosi ocene eksperata da je Rusija takođe nedavno počela da povećava izvoz nafte u Evropu, što takođe može biti jedan od razloga odluke Rijada da ponudi diskont na svoju naftu, ujedno lakšu, odnosno kvalitetniju od ruskog urala. Mada su procene da ovo neće izazvati veće poremećaje na kratak rok, može se dogoditi da sada Iran ponudi još veći popust na svoju naftu. Podseća se da je Iran ranije nudio diskont od čak jedan dolar na barel svoje nafte. U martu su se pojavile informacije da je Teheran prodao nešto od svoje teške nafte u Evropi za 17 dolara po barelu, u vreme kada je cena na tržištu bila blizu 40 dolara!

Ovo nije prvi put da Saudijska Arabija smanjuje cenu svoje nafte. Međutim, početkom marta Rijad je - očekujući rast potražnje - najavio poskupljenje nafte za aprilske termine. Štaviše, tada su cene bile ispod sadašnjih (36\$-37\$), čak preniske i za Saudijsku Arabiju, uprkos njenih krajnje niskih troškova proizvodnje.

Shell drugi iz Big Oil kluba obnovio kupovine iranske nafte

ROTTERDAM - Royal Dutch Shell je obnovio kupovinu iranske nafte, kao druga kompanija iz Big Oil grupe najveći svetskih naftaša, saznaje u četvrtak *Reuters* iz trgovačkih izvora. Prema brodarskim podacima, tanker Delta Hellas sa 130.000 tona iranske nafte isporučiće ovaj tovar Shell-u 8. jula u Rotterdamu. Prethodno je anglo-holandski kolos, koji je inače odbio da komentariše ovu informaciju, isplatio Iranu dug zaostao iz perioda pre nametanja sankcija toj zemlji. Pre Shella, iransku naftu je iz grupe najvećih naftnih kompanija počeo da kupuje francuski Total, a pored ostalih su kupci iz rafinerije u Španiji, Grčkoj i Italiji, podseća *Reuters* i dodaje da je iranski izvoz nafte je sada blizu nivoa od pre sankcija, od 2,5 miliona barela na dan.

G'DRIVE FUEL

100
OKTANA

**MOĆNA
TRANSFORMACIJA**

POVEĆANJE SNAGE MOTORA DO 7%

POBOLJŠANA DINAMIKA UBRZANJA DO 10%

SMANJENJE NASLAGA NEČISTOĆA NA MOTORU DO 6 PUTA

**NAJBOLJE JE
PRED VAMA**

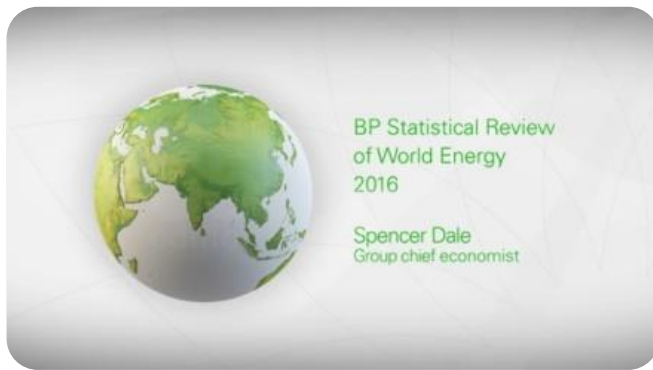

PETROL STATIONS
GAZPROM

Niske cene nafte prepolovile dobit Lukoila

MOSKVA - Najveća ruska privatna naftna tvrtka Lukoil saopštila je u ponedjeljak da je njena dobit u prvom tromesečju više nego prepolovljena zbog niskih cena nafte. Neto dobit Lukoila pala je na 43 milijarde rubalja (654 miliona dolara), odnosno za 59 odsto odnosu na prethodnu godinu, što je lošije nego su očekivali analitičari. Dobit pre kamata, poreza i amortizacije (EBITDA), smanjena je za 32 odsto, na 145 milijardi rubalja. Osetan pad vrednosni rublje, iako je povećao prihode, bio je teret na strani troškova jer su obaveze kompanije denominirane u inostranim valutama postale veće. Ako se izuzmu faktori kursnih promena, pad dobit Lukoila bio bi ograničen na 20 odsto, navodi se u saopštenju. Vrednost ukupnih prihoda Lukoila smanjena je u prva tri meseca ove godine 18 odsto.

Nafta prvi put u 21. veku uvećala udeo u globalnom energetsom miksu

LONDON – Nafta je povratila udeo u globalnom tržišnom energetsom miksu prvi put od 1999. godine na ovamo, prvenstveno zahvaljujući efektu pada cena te sirovine i uskaćući u prostor izazvan rekordnim padom potrošnje uglja u 2015. godini, pokazuje najnoviji pregled godišnjih tokova u energetici koji priprema i objavljuje ekspertske analitički tim kompanije BP. Proizvodnja nafte u svetu je u 2015. uvećana za 3,2 odsto, dok je potrošnja porasla za 1,9%, dok je korišćenje uglja istovremeno opalo za 1,8% i sada učestvuje sa 29,2% u ukupnom energetsom miksu. To je najmanje od 2005., dok je udeo nafte porastao prvi put od 1999. stoji u izveštaju. Ukupna globalna potrošnja energije uvećana je za svega 1% u 2015. u odnosu na prethodnu godinu, prema prosečnoj stopi od 1,9% u poslednjih deset godina. Tržišta nafte će – prema predviđanju analitičara britanske kompanije – početi da ulaze u ravnotežu u drugoj polovini ove godine, ali glavni ekonomista kompanije Spencer Dale upozorava na efekat nagomilanih zaliha te sirovine po oporavak cena, prenosi *Wall Street Journal*.

Neto profit Rosnjefta u Q1/16 manji za 75%

MOSKVA - Ruski državni naftni gigant Rosnjeft objavio je pad neto profita od 75 odsto u prvom kvartalu u odnosu na isti period 2015, ali je dobit merena parametrom temeljne profitabilnosti, odnosno EBIDTA istovremeno umanjena za svega 14,4%, što je bolje od očekivanja i prognoza analitičara. Rosnjeft je u prva tri meseca ove godine imao čistu dobit od 14 milijardi rubalja, ali je profit pre plaćanja kamata, poreza na dobit i amortizacije, iznosio 273 milijarde rubalja, ili 4,2 milijarde dolara. Rosnjeft je u saopštenju objavljenom u sredu objavio i da su njegovi troškovi proizvodnje u prvom kvartalu pali na 155 rubalja (ili 2,4 dolara) po barelu, što je rezultiralo rastom EBIDTA marže na 26%, u odnosu na lanjskih 24%. Operativni keš kompanije u kvartalu iznosio je oko 1,5 milijardi dolara. Rosnjeft takođe navodi da je smanjio u prvom kvartalu neto dugovanja za 45 odsto na godišnjem nivou, na 23,9 milijardi dolara. Proizvodnja nafte i gasa u tom razdoblju malo je promenjena - iznosila je 5,21 milion barela ekvivalenta nafte na dan, prenosi *Bloomberg*.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

Financial Times: Razvod težak 30 milijardi funti

LONDON - Pioneering Spirit, katamaran veličine pet džambo džetova, a neadekvatnog imena za misiju pionira u rasklapanju severnomorske naftne privrede, treba iduće godine da demontira naftnu platformu Brent Delta i prebaci je na obalu sa sadašnje pozicije na 115 milja severoistočno od ostrvlja Šetland. Vlasnik platforme, Royal Dutch Shell će za ovaj posao rasklapanja i transporta 24.000 tona teške platforme isplatiti izvođaču radova „nekoliko milijarde funti“. Ovaj, pomalo komemorativni posao za jednu od nauspešnijih grana britanske privrede u poslednjih pola veka, povod je Financial Timesu za članak pod naslovom: Severnomorska nafta: Razvod vredan 30 milijardi funti. Londonski poslovnik je, naime, izračunao da će toliko koštati talas rasklapanja platformi širom severnog mora, ne toliko izazvan, koliko ubrzan slomom cena nafte u poslednje dve godine i odlukom kompanija da ukidaju poslove i režu troškove gde nema zarade sa barelom od 50 dolara.

“Od sada, pa do sredine 2050-ih, oko 470 platformi, 5.000 izvora, 10.000 kilometara naftovoda i 40.000 betonskih blokova moraće da bude uklonjeno na prostoru Severnog mora”, piše FT. Prestanak rada je, naravno, regularna pojava u zrelih naftno-gasnim basenima, poput onog u Meksičkom zalivu, ali istorija naftne privrede ne pamti ovakav obim gašenja poslova kakav počinje da se događa u Severnom moru. Prvi put, britanska offshore naftno-gasna privreda napušta više izvora, nego što ih otvara. Proizvodnja nafte, koja je za dve trećine manja od vrhunca od pre 16 godina od 4,5 miliona barela ekvivalenta nafte na dan.

Utehu Financial Times nalazi u izjavi jednog od radnika na naftnoj platformi Kittiwake: „Čuli smo o platformama koje će se zatvoriti ... ali njihovo rasklapanje obezbeđuje nastavak posla, pa su srećni oni koji koji u tome budu angažovani“.

Shell u velikom raspremanju zbog niskih cena nafte

LONDON - Royal Dutch Shell je u velikom raspremanju svojih poslova posle multimilijarderske kupovine pretežno LNK kompanije BG Group. Anglo-holandski naftni majors planira da u narednih pet godina proda značajan deo imovine kako bi se adaptirao na period

niskih cena nafte i gasa. Najavljujući srednjoročnu strategiju, Shell je objavio da očekuje od toga uštede od 4,5 milijarde dolara posle akvizicije BG grupe, umesto prethodno najavljenih 3,5 milijarde dolara. Shell će ukinuti 15.000 radnih mesta (od ukupno 94.000 - 2015.) u ovoj i naredne dve godine. Takođe, ostaje pri odluci da u te dve godine proda poslove u ukupnoj vrednosti 30 milijardi dolara. Finansijski rezultati kompanije su prilično loši. Dobit Shell-a u prvom kvartalu pala je za 89%, na 800 miliona dolara, u odnosu na 4,8 milijarde USD godinu dana ranije, javlja **BBC**.

Britanske naftno-gasne kompanije otpustile 15% radnika ... za sada

LONDON - U prošloj godini u britanskoj naftnoj i gasnoj privredi je izgubljeno oko 65.000 radnih mesta, što je 15 posto ukupnog broja, pokazuju ove nedelje objavljeni rezultati istraživanja koje su na reprezentativnom uzorku od 141 kompanije, realizovali Bank of Scotland i Lloyds Banking Groupa. Pri tom, više od 40 odsto kompanija - anketiranih istina u periodu između decembra prošle i februara ove godine - planira da dodatno smanji troškove poslovanja i nastavi sa otpuštanjima radnika. kao odgovor na krizu u toj industriji, pokazalo je istraživanje koje su objavili britanski mediji. Svaka četvrta kompanija odgovorila je da je ostvarila rast poslovanja zbog njegove diversifikacije na druge sektore. Pri tom se male naftne firme nadaju većem poslu od ulaganja u obnovljive izvore energije, dok opada entuzijazam od poslova proizvodnje gasa iz škriljaca. **BBC**

EUobserver: EU „МИН ЊЕТ“ na putu realizacije Severnog toka 2

BRISSEL - Sudbina projekta Severni tok 2 je tema analize objavljene ove nedelje u briselskim online novinama **EUObserver**, sa nevoljnim zaključkom da će EU regulatori teško moći da nađu opravdanje u evropskoj zakonskoj regulativi da blokiraju ovaj posao. Ne samo zato što su partneri Gasproma ponajviše energetske kompanije iz Nemačke (BASF i E.ON), Francuske (Engie), Austrije (OM) i anglo-holandski gigant Royal Dutch Shell, niti toliko zbog potpuno razumljive podrške koju ovom poslu daje zvanični Berlin, koliko zbog činjenice da Severni tok 2 jednostavno ne ulazi na teritoriju EU, već ide međunarodnim vodama Baltika i završava onda kada njegova cev izbije na obalu Nemačke. Zakoni Trećeg evropskog energetskog paketa ne važe van unutrašnjeg EU tržišta, a - za razliku od Severnog toka - mogli su se primeniti i blokirati projekat Južnog toka, jer je on po izbijanju na obalu Bugarske, trebalo da ide preko teritorije te članice EU, a kasnije i Mađarske, Slovenije i Italije, piše **EUObserver**. Projekat, naravno, ima jak

politički otpor, prvenstveno u zemljama centralne i istočne Evrope, jer će preusmeriti 55 milijardi kubika ruske nafte koja sada ide preko Ukrajine i Belorusije, drugom cevi prema Nemačkoj. „Potpuno je jasno da će Nemačka ovim projektom postati (energetski) bezbednija, a centralna Evropa manje bezbedna“, konstatuje britanski ekspert Jonathan Eyal. Ukupno će dve cevi Severnog toka, kako konzorcijum planira od 2020. godine, učestvovati sa dve, od svakih deset kapi gas sagorelog u EU domovima i fabrikama, ili sa sedam, od svakih deset koje Rusija prodaje tržištu EU, ilustruje list ekonomsku težinu ovog projekta. Devet EU zemalja, većinom iz Srednje Evrope, navode da će projekat omogućiti Rusiji da preseče isporuke njenim protivnicima u EU, štiteći istovremeno Nemačku. Među njima je i Slovačka, koja u julu preuzima predsednikovanje EU. Potpredsednik Evropske komisije je Slovak Maroš Šefčovič, koji je dobio mandat da realizuje projekat formiranja evropske energetske unije. **EUObserver** piše da ovaj slovački diplomata sam priznaje da postoje male mogućnosti da se projekat zaustavi. Ipak, novine potencijalnu pretnju investiciji nalaze u činjenici da cevi Severnog toka dva ne mogu biti položene na dno Baltika pre nego što to odobre vlasti tranzitnih zemalja - Danske, Finske i Švedske, gde jak uticaj može da ima Vašington, najaktivniji protivnik energetskim vezama Rusije i EU. U ovom slučaju SAD mora odmeriti specifičnu težinu svog uticaja u Evropi sa onom koju ima najmoćnija članica EU, Nemačka. Kancelarka Angela Merkel je više puta direktno branila projekat Severni tok dva, kao čisto pitanje biznisa kompanija učesnica, što briselski list ilustruje incidentom koji je izazvao njen odgovor na opasku italijanskog premijera Metea Rencija na EU samitu u decembru da Brisel isti aršin kojim je zabranio projekat Južni tok (gde je partner Gaspromu bio italijanski Eni) mora primeniti i na Severni tok dva. Merkelova je tada poručila italijanskom kolegi da ga se Severni tok dva uopšte ne tiče.

Raspisan prvi tender za Severni tok-2

LONDON – Konzorcijum predvođen Gaspromom raspisao je prvi veći tender za svoj projekat Severni tok 2, objavljuje u

četvrtak **Wall Street Journal**. Pobjednička ponuda za oko milijardu dolara procenjen posao polaganja cevi trebalo bi da budu objavljena 13. juna, saopšteno je iz konzorcijuma.

SRBIJAGAS

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „Србијас“
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1004, +381 21 481 2703 / Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

IEA smanjila procenu rasta globalne potrošnje gasa

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) ocenila je u ovonedeljnom izveštaju da višak ponude prirodnog gasa - za razliku od sirove nafte - neće nestati sve do kraja ove decenije. Ovo

savetodavno telo razvijenijih zemalja je u isto vreme predvidelo nastavak pada potrošnje gasa i četvrtu godinu za redom. Prema korigovanoj prognozi IEA, globalna potrošnja prirodno gasa uvećavaće se stopom od svega 1,5% godišnje između 2015. i 2021. godine. Agencija je prošle godine videla rast potrošnje gasa u periodu 2014.-2020. od dva odsto godišnje. **CNN**

**KVALITET
O KOM SE PRIČA**

REGION

Rusiju zanima kontrolni paket u hrvatskoj Ini - ambasador

ZAGREB - Ambasador Ruske Federacije u Hrvatskoj Anvar Azimov rekao je u intervjuu **Jutarnjem listu** objavljenom u ponedjeljak da je njegova zemlja zainteresovana za kupovinu udela u energetskim kompanijama Industrija nafte (INA) i Hrvatska elektroprivreda (HEP). "Spremni smo na kupovinu kontrolnog paketa INA-MOL, na ulazak u vaš energetski sektor i učešće u privatizaciji HEP-a. Nudimo svoje usluge u istraživanju naftnih i gasnih nalazišta", kazao je Azimov.

Ambasador je dodao da ne zna za EU preporuke zemljama članicama da Rusiji ne prodaju udele u svojim strateškim resursima. On je takođe rekao da Rusiji ne smeta projektovani hrvatski LNG-terminal na Krku, koji EU vidi kao jedan od ključnih delova infrastrukture snabdevanja jugoistoka Evrope Rusiju alternativnim izvorima prirodnog gasa.

Azimov je takođe naglasio da su Gazprom i Rosnjeft spremni da isporučuju naftu i gas Hrvatskoj bez posrednika, odnosno da povećaju isporuku "po razumnijim cenama", jer ruske investicije, koje su sada na 500 miliona dolara žele da u kratkom roku utrostruče i to u turizmu, energetici, brodogradnji, poljoprivredi i farmaceutici. "Dajte da razgovaramo, da nam se otvore vrata", kaže Azimov u intervjuu objavljenom pod naslovom: 'Zar vi Hrvati zaista ne volite Rusiju? Pa nisu Hrvatsku oslobađali američki i engleski vojnici, već sovjetski...'

Hrvatska definitivno za plutajući LNG terminal ... ako nađe investitore

ZAGREB - Vlada Hrvatske usvojila je u sredu odluku o početku priprema za realizaciju rezervnog projekta izgradnje plutajućeg LNG terminala kod ostrva Krk, kao prvu od četiri faze pri čemu je poslednja da se izgradi znatno skuplji i veći terminal na samom ostrvu. Ministar privrede Tomislav Panenić kazao je da bi plutajući terminal činila dva broda na kojima bi se skladištio, odnosno regasifikovao utečnjeni prirodni gas. Ako se taj posao pokaže isplativim, išlo bi se na ostale faze, dodao je on. Premijer Tihomir Orešković kazao je „da se nada“ da će se u roku od dva do tri meseca potpisati ugovor sa investitorima. *Dnevnik*

Informacije o carinskim propisima

Informacije o porezima

Izrada biznis planova

Pomoć oko projekata za EU

Pravna pomoć i ljudski resursi

Pomoć prilikom izvoza

Podrška u traženju poslovnih partnera

Istraživanje stranih tržišta

Pomoć pri pokretanju biznisa

Kako da pokrenem sopstveni posao?

Pozovite nas
011/33 00 910

**NOVA KOMORA. NOVE USLUGE.
ZA SMART BIZNIS**

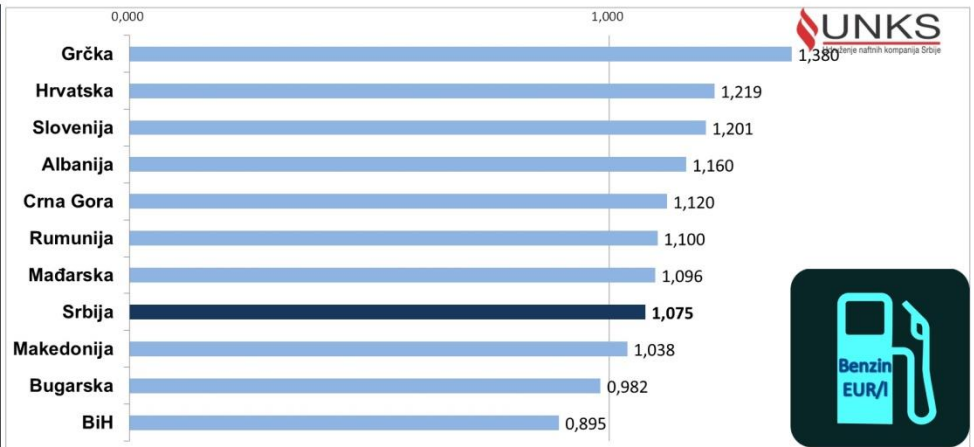
PRIVREDNA KOMORA SRBIJE
1857

www.pks.rs

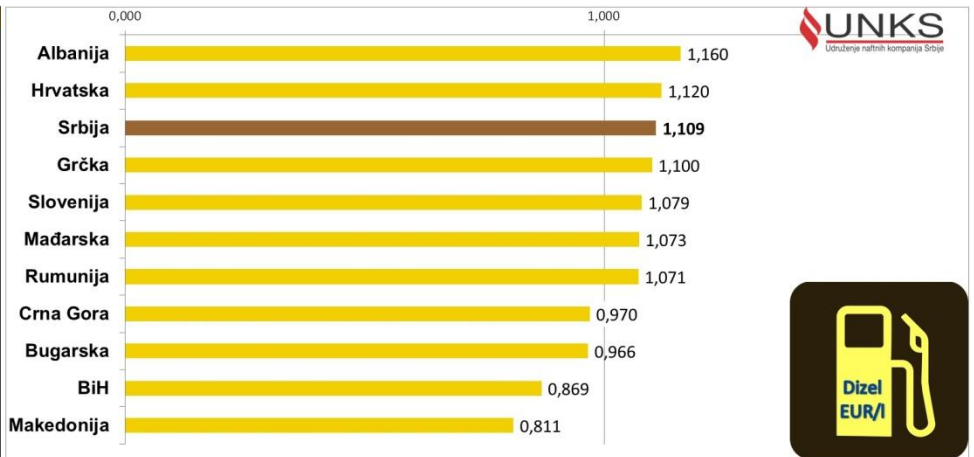

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 08.06.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

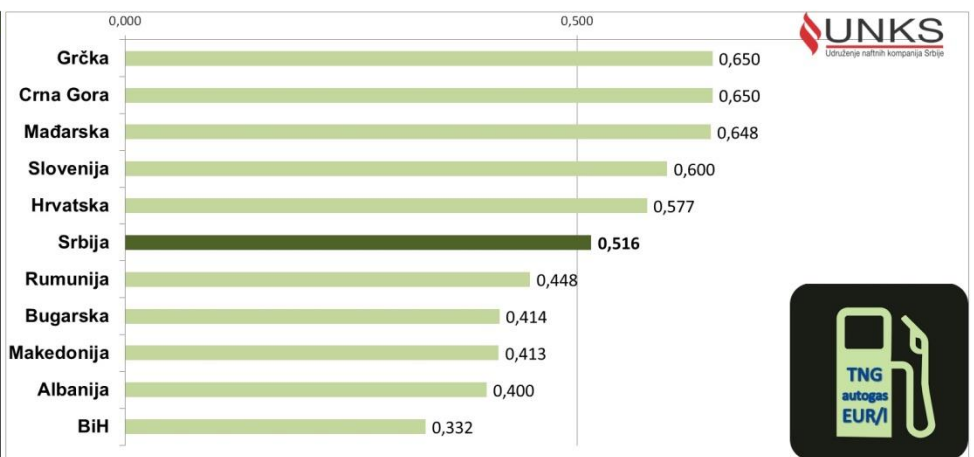
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,380	23,77%
Hrvatska	1,219	9,33%
Slovenija	1,201	7,72%
Albanija	1,160	4,04%
Crna Gora	1,120	0,45%
Rumunija	1,100	-1,31%
Mađarska	1,096	-1,74%
Srbija	1,075	-3,61%
Makedonija	1,038	-6,94%
Bugarska	0,982	-11,95%
BiH	0,895	-19,75%
Prosečna cena u regionu		1,115

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,160	12,63%
Hrvatska	1,120	8,77%
Srbija	1,109	7,67%
Grčka	1,100	6,81%
Slovenija	1,079	4,77%
Mađarska	1,073	4,19%
Rumunija	1,071	4,04%
Crna Gora	0,970	-5,81%
Bugarska	0,966	-6,17%
BiH	0,869	-15,60%
Makedonija	0,811	-21,30%
Prosečna cena u regionu		1,030

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,650	26,56%
Crna Gora	0,650	26,56%
Mađarska	0,648	26,18%
Slovenija	0,600	16,83%
Hrvatska	0,577	12,44%
Srbija	0,516	0,45%
Rumunija	0,448	-12,75%
Bugarska	0,414	-19,36%
Makedonija	0,413	-19,51%
Albanija	0,400	-22,12%
BiH	0,332	-35,29%
Prosečna cena u regionu		0,514

Udruženje naftnih kompanija Srbije
Vladimira popovića 6, Novi Beograd
office@unks.rs
011 71 21 750

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave